

ст.216 «Акта Патріота» судді отримали повноваження видавати ордер на проведення окремих заходів «у будь-якому місці Сполучених Штатів», а не тільки в межах територіальної юрисдикції суду, як це обумовлювалося процедурними правилами у минулому [7].

Список використаних джерел

1. Петрухин И.Л. Прокурорский надзор и судебная власть : [учеб. пособие] / И.Л. Петрухин. – М. : Проспект, 2001. – 88 с.
2. Бондаренко А. І. Судовий контроль за дотриманням прав людини / А. І. Бондаренко // Актуальні проблеми держави і права. – 2016. – Вип. 76. – С. 10–17. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2016_76_4.
3. Прослушивание телефонов в международном праве и законодательстве одиннадцати европейских стран / Сост. Е.Е. Захаров. – Х: Фолио, 1999. – С. 23.
4. Мишин А.А. Конституционное право зарубежных стран: Учебник / 6-е изд. перераб. и дополн. – М., 1998. – С. 403.
5. Bohm R.M. Introduction to criminal justice / Robert M. Bohm, Keith N. Haley. – Westerville: «Glencoe / McGraw-Hill», 1997. – P. 120–121.
6. Пешков М. Прослушивание и электронное наблюдение в уголовном процессе США // Российская юстиция. – 1997. – № 4. – С. 55–56.
7. Власихин В. Угрожает ли «Акт Патриота» Биллю о правах // Российская юстиция. – 2002. – № 2. – С. 57.

Федоренко Оксана Анатоліївна,

молодший науковий співробітник
наукової лабораторії з проблем протидії
злочинності ННІ № 1 Національної
академії внутрішніх справ

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ В УКРАЇНІ

В основі успішної діяльності Національної поліції лежить превентивна діяльність, тобто діяльність, спрямована на запобігання правопорушенням. Поліція превентивної діяльності в Україні у межах компетенції реалізує державну політику у сферах забезпечення публічної безпеки і порядку, безпеки дорожнього

руху, організації роботи дозвільної системи, превентивної та профілактичної діяльності, запобігання та припинення насильства в сім'ї Ефективне провадження відповідної діяльності позитивно відображається на динаміці криміногенної ситуації в державі, а отже і на стані національної безпеки. Закон України «Про Національну поліцію» оперує двома подібними категоріями – «профілактика» та «превенція». Зокрема, й у Положенні про Національну поліцію серед функцій поліції визначено провадження превентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень [1].

Превентивна функція правоохоронних органів не виступає самоціллю, її належна реалізація прямо впливає на зменшення дрібних правопорушень, швидкість та оперативність виявлення та розслідування злочинів і пошук правопорушників.

Необхідність здійснення превентивних заходів поліцією підтверджується на прикладі кількості виявлених адміністративних правопорушень, зокрема, у 2016 році – 1 млн 656 тис., 2017 – 2 млн 845 тис., 2018 – 3 млн 639 тис. [2].

Проте, на сьогодні ми маємо несистемність, брак досконалого аналізу та дефіцит напрямів у реалізації профілактичної функції компетентними органами. Окрім цього, ситуація погіршується через ксенофобні прояви на теренах держави, збільшення розшарування населення, його активність у відстоюванні власних поглядів (політичних, релігійних, соціальних) [3].

Компаративістський аналіз, розгляд та порівняння зарубіжного досвіду із національним, запозичення найкращих практик, є необхідним для вирішення даних проблем.

Планування та здійснення превентивної діяльності на державному рівні відбувається у Чехії. З 1996 року Міністерством внутрішніх справ Чеської Республіки розробляється державна стратегія з питань запобігання злочинності, яка формується на підставі досліджень громадської думки щодо проблем безпеки, статистичних даних правоохоронних органів, аналізу криміногенної ситуації, потенційних загроз та ін. Кожні чотири роки уряд приймає середньострокову стратегію попередження злочинності, яка визначає пріоритети, стратегічні цілі, завдання та заходи на наступний період. Створено Національний комітет з попередження злочинності (National Crime Prevention Committee), в якому беруть участь практично всі відомства під загальною координацією МВС. Кожен рік на превентивні проекти держава виділяє необхідне фінансування.

На локальному рівні обов'язковою є співпраця між поліцією і місцевим самоврядуванням з метою розробки програм з питань безпеки. Зокрема, поставлено акцент на ідентифікацію та попередження конкретних правопорушень та вирішення місцевих проблем безпеки (громадських пріоритетів у сфері громадського порядку та безпеки). Отже, Чехія, маючи 16-річний досвід практичної роботи, теоретичних досліджень і аналізу, реалізації стратегії, визнала такий метод попередження правопорушень як найкращий і найбільш ефективний [4].

Досвід Сполучених Штатів Америки основні превентивні повноваження виконуються саме поліцейськими органами штатів, тобто, муніципальною поліцією та органами поліції місцевого самоврядування [5]. Превентивна робота даних відомств реалізується за трьома моделями: моделлю громадських установ, моделлю безпеки індивідуума та моделлю впливу через навколишнє середовище. На федеральному й місцевому рівнях реалізуються програми профілактики злочинів. У деяких штатах участь громадян у зміцненні правопорядку сприяла тому, що кількість пограбувань знизилась на 30 %.

У Великобританії здійснення поліцією превентивних заходів та їх загальна ефективність, у великій мірі залежить від ряду організаційних особливостей.

Наряду з поліцією правоохоронно-превентивні функції здійснюють:

- по-перше, органи для яких функція охорони публічного порядку є другорядною (такі органи не є поліцейськими у власному значенні цього слова та складаються із цивільних службовців);

- по-друге, громадяни, що мають законодавчо встановлені повноваження у сфері охорони публічного порядку, зокрема, їм надано право припиняти злочини, а також доставляти правопорушників в органи поліції чи суду [6].

Значного розвитку у Великобританії отримав сектор взаємодії поліції та населення в результаті чого було розроблено та впроваджено велику кількість специфічних операційних стратегій, а саме: консультативні групи, піше патрулювання, контактне патрулювання, публічні констеблі, маркування власності тощо.

Приклад взаємодії поліції та населення Великобританії щодо забезпечення публічного порядку та підвищення рівня безпеки громадян у районах їх проживання, як програма «сусідське спостереження», основним призначенням якої постає

спостереження за підозрілими людьми або потенційно небезпечними подіями, що відбуваються в районі проживання.

Розвинутою в плані організації, використання та забезпечення превентивної діяльності та передбачених нею превентивних заходів є Німеччина, де превентивна робота є прерогативою місцевою поліції. Крім того, така діяльність суцільно «заточена» на максимальне залучення громадськості. Пов'язано це тим, що Німеччина є однією з найбільш досвідчених європейських країн де суспільна орієнтація поліцейської діяльності дійсно працює, а не тільки «існує» в нормах писаних юридичних актів.

В основу організації поліцейської діяльності Німеччини покладено:

- профілактика злочинності є спільним завданням держави і суспільства;
- нові стратегії безпеки спрямовані на суспільно-орієнтовану поліцейську роботу;
- громадяни залучаються в якості партнерів поліції;
- профілактика злочинності є основоположним предметом кримінальної політики [7].

Сутність превенції враховуючи досвід зарубіжних країн, зосереджений на простих та доступних розділах порад і заходів безпеки за найбільш поширеними видами правопорушень. Необхідність залучення кваліфікованих осіб, які розуміють сутність та принципи превентивної практики, вміють та готові нести відповідальність за її належну організацію та проведення в діяльності Національної поліції України превенції дозволить поліпшити ситуацію на місцях та зменшити кількість правопорушень, залежно від характеру їх поширення.

Список використаних джерел

1. Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. Урядовий кур'єр. 2015. № 207.
2. Адміністративні правопорушення в Україні. URL: https://ukrstat.org/uk/operativ/menu/menu_u/ppr.htm.
3. Расизму в Україні немає, або ксенофобія по-українськи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://african.com.ua/racism-in-ukraine-2015/>.
4. The Czech Republic Crime prevention strategy, 2008 to 2011.

5. Курлович П. Н. Полиция в правоохранительной системе США / П. Н. Курлович // Вестник Казанского юридического института МВД России. 2013. № 12. С. 104–110.

6. Комісаров С.А. Взаємодія поліції й населення як стратегічний напрям діяльності органів правопорядку: міжнародний аспект / С.А. Комісаров // Юридичний науковий електронний журнал. 2018. № 2. С. 1 23–126.

7. Случевская Ю. Зарубежный опыт партнерских отношений полиции и гражданина / Ю. Случевская // Объединенная редакция МВД России. 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ormvd.ru/pubs/102/15425>.

Федоровська Наталія Володимирівна,
старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної
діяльності та запобігання корупції ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ

ТЕРМІНОВИЙ ЗАБОРОННИЙ ПРИПИС: ЮРИДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Упродовж січня 2020 року у Києві зафіксовано 3336 звернень щодо домашнього насильства (статистичні дані поліції, районних соціальних служб і Київського міського центру по роботі з жінками).

Найбільше звернень надійшло у Дарницькому районі (305), найменше – в Печерському (18). Поліція отримала 1689 звернень щодо домашнього насильства, з яких підтвердилися 1171. Поліцейськими було винесено 351 терміновий заборонний припис, а також складено 479 протоколів стосовно кривдників.

Вперше до кримінальної відповідальності за домашнє насильство було притягнуто кривдника у квітні 2019 року [1].

У разі існування безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи та з метою негайного припинення домашнього насильства, недопущення його продовження чи повторного вчинення поліцейський виносить терміновий заборонний припис кривднику.

Відповідно до п. 16 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (далі – Закон про домашнє насильство) терміновий заборонний припис – це спеціальний захід протидії домашньому насильству, що